

Izhaja vsaki dan

Medi so nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. Posredniške številke se prodajajo po 3 mvč (6 stotink) ...

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnična zbirna

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolnane naročnine se uprava ne ozira.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Javni shod v Plavjah.

Kakor smo sporočili že včeraj na kratko se je javni shod v Plavjah minole nedelje najlepše obnesel.

Dvorišče tamošnje gostilne je bilo polno naroda: postavnih mož in čvrstih mladeničev. Najugodnejši utis pa je napravljalo, da je bilo na shodu tudi lepo število čestitih slovenskih žena, ki so z velikim zanimanjem sledile izvajanju gubernikov.

Zborovalce je pozdravil kakor sklicatelj g. poslanec dekan Kompare ter je predlagal za predsednika shodu posestnika Josipa Hrovatina, čemur so zborovalci soglasno potrdili.

Poslednji se je zahvalil na izkazani mu časti in je naznanil, da je tudi politično društvo „Edinost“ doposlalo svojega zastopnika v osebi tajnika tega društva g. Maksa Čotiča.

Prva točka dnevnega reda je bila „volilna reforma“ in je poročal g. Mako Čotič. Gubernik je v daljšem govoru pojasnjeval najprej bistvo, postanek in namen parlamentarizma.

Potem je pripovedoval gubernik, kako se je ljudstvo jelo vzdržati in zahtevati politične pravice, a kako se je sedanj parlament privilegijev krčevito vpiral vsakemu razširjenju volilne pravice.

G. Taaffe je padel, ali velika ideja razširjenja volilnih pravic ni padla: živila je dalje in se uveljavljala bolj in bolj. Klicev po volilni reformi ni bilo možno udušiti.

slujem, katerim se je hotelo podeliti volilno pravico. Kajti ta pravica je mogla imeti veljavno za te sloje le tedaj, če bi se jim zagotovila možnost, da si izvolijo po svoji volji zastopnike svojih interesov!

Nu, tudi V. kurija je bila le nadaljnja postaja na križevem potu do — enakosti političnih pravic, do socialne pravičnosti. Gibanje za splošno volilno pravico ni ponehalo, marveč se je širilo in je naraščalo čim dalje bolj.

Tu je gubernik pojasnjeval, kako da bremen za državo ne nosijo samo tisti ki plačujejo direktne davke, ampak jih nosijo vsi brez izjeme, vsi, ki živijo v državi.

Če so torej vsi ljudje važen element v življenju in gospodarstvu države, je tudi povsem naravna zahteva, da se tudi vsi ljudje udeležujejo — po svojih izvoljenih zastopnikih — kontrole nad gospodarstvom države.

konočni ponedeljek je bil. Polaj, krčmar znan po vsej dolini, je spravil na ta dan mize na podu k stenam, fantje so našli že kje kakoga godca na harmoniko — pa so se vrteli in sukali vse popoldne in še pozno v noč.

Družbica s Podkrajja je prišla proti večeru k Polaju. Malo so se pozabavali in nasmijali; pili so tudi, plesat, seve, niso šli. Poštar Zagaznik in učiteljica Vrtnik sta ostala tam, nadučiteljeva gospa, Verica in akademik Poljanšek so se pa končno naveličali in se odpeljali okoli devete proti domu.

Toda vojnja po noči je čudna. Cesta se vije in vije v brezdanko noč skozi mirna polja in njive, da jej ni konca. Gore se motno črtajo za vrsto ravnih polj, tu in tam trepeta v samotni vasi še kaka luč, cerkvena se pokazuje za hip na hribu, a vse se počasi izgublja v temo...

uvideli, da zahtev širokih slojev ne bo možno več odklanjati.

Tako je prišel slednjič baron Gautsch se svojim načrtom volilne reforme, ali naletel je v parlamentu na tolike težave, da se je moral umakniti. Za njim je prišel sedanji naš namestnik tržaški se svojimi predlogi, ali tudi ta je kmalu uvidel, da ni nade, da bi parlament pritrdiril njegovim predlogom.

(Zvršetak pride.)

Italijanski in nemški iredentizem v našem Primorju.

Povodom otvoritve nove železniške črte se je zgodilo menda prvokrat, da so tudi nemške novine, — te dosedanje večne zavestnice naših Italijanov —, pisale ostrih besed in apostrof na adresu naših Italijanov. Zgodilo se je veliko čudo, da so nemške novine črtale paralelo med kakovostjo slovanškega in italijanskega življa v teh pokrajinah in da se niso postavile na stran Italijanov!

Ali so poročevalci nemških listov vedeli, da je slavnostne goste zbudilo v oči demonstrativno hladno vedenje politikujočega italijanstva, da so bili ti gostje ozlovoljeni in da stvari sploh ni možno potajevati; ali pa je ta ledena demonstracija italijanskih politikov dobrodošla nemškim novinarjem, ker se jim zdi, da bodo mogli iz tega kovati svoj velenemški kapital.

Vsakomur se mora zdeti sumljivo, da so Nemci začeli glasno povdarjati italijanski iredentizem. Ali povsem jasan postaja nemški namen čim smo prečitali izvajanja v rečenem berlinskem listu. Merodavne kroge bi hoteli pridobiti za to, da bi začeli italijanski iredentizem preganjati — s povspeševanjem nemštva!

Nu, ta sprememba „v posesti“, kakor si jo mislijo in žele graditelji nemškega mostu

od Belita do Adrije, vendar ne pojde tako lahko, gladko in naglo. Pozabljajo namreč menda na neko malenkost, ki ne bo brez pomena, če bi se res kedaj določala nova usoda tem pokrajinam. Pozabljajo namreč, da je poleg Italijanov še nekdo tu na potu, ki ima tudi interes na tem, da ne zagospoduje tu nemška irredenta. To smo mi Slovani, večina prebivalstva! Mi smo res v boju proti italijanski irredenti, v kolikor in dokler ista ustvarja nevarnost za našo narodno ekzistenco — ali le toliko in le dotlej. Najmanje pa ne zahtevamo: ne naše volje, ne naš interes, in tudi ne naše simpatije, da bi pomagali nemški proti italijanski irredenti.

Ali je tu vmes tudi neki drugi razlog — zelo praktične naravi. Uverjeni smo namreč, da med Italijani pride do spoznanja prej ali slej, da bomo skupno in v skupnem interesu zavračali — nemško irredento! Prvi, rahli znaki takega spoznanja med Italijani se že kažejo v teh zadnjih časih.

To so znameniti glasovi iz italijanskega taborja. Res je sicer, da so še posamični, sporadični. Ali, ker mislimo, da slednjič morata zmagati zdravi razum in čut po samohrani tudi med našimi Italijani, smo uverjeni, da se bodo taki pametni glasovi množili in da bodo končno izražali oficijelno italijansko politično mnenje.

Strašenje z italijansko irredento nam Slovanom torej prav nič ne imponuje. Mi se v boju med italijanstvom in nemštvom postavimo tja, kjer bomo laglje varovali svoj narodni interes in svoj obstanek.

Srbska skupščina.

BELIGRAD 31. Ministerski predsednik Pasić je na interpelacijo nacijaonalistov glede carinskega spora podal obširno pojasnilo pogajanju o trgovinskem provizoriju, ki niso vspela do sklepa provizorija poglavitno radi zahteve glede vprašanja nabave topov. Pasić je konstatiral, da niso pogajanja glede trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko prekinjena, marveč le odgodjena do jeseni. Ministerski

vila si lase in tudi gospa mama je izpregovorila.

„Bom kmalu doma?“ je vprašala zaspanim glasom.

„Smo že v vasi!“ je dejal hlapec, po pravil si klobuk in skočil na tla.

Koleselj se je vstavil pred šolo. Poljanšek je stopil v voza in pomagal gospe in Veri na tla. Potem se je poslovil od njih in zdelo se mu je, da se je Verina roka ob slovesu tresla in da njen glas ni bil navaden.

Hlapec se je s kolesjem odpeljal proti domu; Poljanšek je pa šel počasi na drugi konec vasi, kjer je bila domača hiša.

Domači so že spali. Ko je šel preko dvorišča, je priskakal k njemu sultan, domači pes, in se veselo vpenjal po njem, a France ga je jezno brnil v stran.

Dospelši v svojo sobo se je vrgel oblečen na posteljo. — Budalo si in boš, ko uganjaš neumnosti s takim dekletcem! — si je govoril in zrl brez spanja v temo.

PODLISTEK.

Na poti k ciljem.

Sl. Viliński.

Nad polji je spala zgodnjepomladna noč. Po nebu je šel oblak, kaka samotna zvezda je pogledala tu in tam na zemljo, a zopet se krila in umrla v brezkončni dalji....

Razne vesti.

*** Nova podzemna železnina v Londonu.**

Spomladi tega teta je bila dovršena v Londonu nova proga podzemne železnice, ki jo je zgradilo društvo »Under ground Electric Raylways Company«, večinoma z ameriškim denarjem. Nova proga je izpejlana 20 metrov pod zemljo, za sedaj od Baker-Streeta do Kenningtowna, a možno jo je tudi podaljšati. Dodelana proga je dolga 845 kilometrov ter vodi skozi tunel iz dveh železnih cevi, ki so belo pobarvane in na vsakih 17 m. električno razsvetljene. Postaje so dvakrat tako široke nego tunel in s pomočjo dvigala prihaja v nje lahko naenkrat po 75 oseb. Zračenje opravlja šest slojev, od katerih dovaja vsak na sekundo 90 kubičnih metrov zraka. Tračnice so z železnimi klini pritrjene v lesene pragove, a te so uložene v beton in tako izolirane od toka, ki se v napetosti od 600 voltov vodi med tračnicami. V zavarovanje proti požaru so vsi vozovi iz kovine in ono malo lesa, kar ga je neobhodno potrebno, je impregnirano. Vlake od 6 do 12 voz goni motorni voz z 200 konjskimi silami. Pri navadnem prometu rabi vlak za vsó progo 12 minut, a pri velikem prometu tri minute. To je šesta proga pod zemljo, a gradnja je stala 2.672.000 funtov sterlingov, ali 64.152.039 kron.

*** Zdrav kraj.** Na cerkvenem stolpu občine Grafensulz (politični okraj Mistelbach) se vije bela zastava kakor znak, da ni v tej vasi, ki šteje okolo 70 hiš in okolu 700 prebivalcev, od 26. aprila 1905 nobeden umrl.

*** Španski kralj in kraljica** sta odpovala na Angleško.

Plača milijonarja pod Seno. Neki bogat pariški aristokrat Viktor de Larneau, ki se je naveličal pariškega hrupa in vseh zabav, si je, kakor poročajo iz Pariza, dal zgraditi palačo pod reko Seno, ki teče skozi Pariz. Govorica o gradnji te podzemne hiše se je zdela prijateljem milijonarja v začetku kakor pravljica. A že štiri mesece niso ničesar slišali o njem, njegove dvorane v Parizu so bile zaprte, vse zbirke slik, porcelana, in drugih umetnin ter dragoceno pohištvo je iz njegove palače. Nedavno temu so kateri prijatelji milijonarja prišli v njegovo palačo, in njihovo pripovedovanje spominja človeka na pravljice iz »Tisoč in eno noči«. Pred njihovimi začudenimi očmi se je odprla mramorna jama, skozi katero se je šlo globoko pod zemljo. Ko so hodili kakih 50 čevljev navzdoli, so se znašli v lepi sprejemni dvorani, kjer je gospodar pozdravil svoje goste. Po vročini in prahu v gornjem svetu jih je tu vsprejel prijeten hlad. Mnogo ventilatorjev jim je pihljalo zrak; v sredi mramorne dvorane je bil velik vodomet, v katerem so plavale ribe. Po prostoru se je razširjala prijetna svetloba. Od tod so prišli v knjižnico, ki se nahaja pod samo reko. V sredi stropa je streha od zeleno-belega stekla, nad katerim je jasno videti valove reke, skozi katere prihaja oslabiljena mirna dnevna svetloba.

Brzovjavne vesti.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 31. Glasom brzovjavnega poročila je vojna ladija »Cesar Fran Josip I.« dospela v Čemulpo, kjer ostane 7 do 8 dni. Na krovu vse zdravo.

Turki napadli učence.

CETINJE 31. Dvanajst pravoslavni učencev, ki so se iz Skoplja povrnil na počitnice v Vasojeviče v Črnogori, je pri Sienci

napadla muselmanska banda. Dva učenca, 1 izmed njih črnogorski podanik sta bila ubita, 1 pa ranjen.

Novi nemški odposlanec na Cetinjah.

CETINJE 31. Danes predpoludne je knez Nikola v slovesni avdijenci vsprejel novega nemškega odposlanca pl. Pilgrin-Baltazija, ki mu je izročil poverilno pismo. Knez je izrekel svoje zadoščenje za ustanovitev prvega diplomatskega zastopstva velikega cesarstva. Potem je bila knezu predstavljena soproga odposlanca.

Angleški šolski zakon.

LONDON 31. Spodnja zbornica je v tretjem čitanju vsprejela šolski zakon s 369 proti 177 glasom.

Novi japonski načelnik generalnega štaba.

TOKIO 31. (Reuterjev biro). Kakor naslednik generala Kodame je načelnikom generalnega štaba imenovan general Oku.

Upor japonskih vojakov.

LONDON 31. »Daily Telegraph« poroča iz Tokija: Petdeset mož 59. pešpolka, ki je v posadki v Seulu, se je nedavno uprolo svojim predstojnikom. Uporni vojaki so bili aretovani in kaznovani.

Štrajk železničarjev v Vztočni Indiji.

KALKUTA 31. (Reuterjev biro). Uslužbenci vztočno-indijske železnice so pričeli štrajkati. Štrajkovci so skušali porušiti železniški nasip, kar so preprečili uslužbenci, ki se niso pridružili štrajku.

Vlak skočil s tira.

BEROLIN 31. Jutranji listi poročajo: Pariško-kolinski brzovlak je skočil s tira med Buisière in Solve-sur-Sambre, kjer je bila odtrgana tračnica. Lokomotiva in tender sta se prekopicnila preko nasipa. Kurjač je bil mrtev, strojevodja pa težko ranjen. Od potnikov ni ponesrečil nihče.

Nesreča z avtomobilom.

HAMBURG 31. Pri Hanoverju se je vsled nepaznosti šoferja pripetila nesreča z avtomobilom, na katerem so bili štirje častniki. Šofer in en častnik sta bila na mestu mrtva, drugi so bili ranjeni, eden izmed njih smrtno.

Nalivi na Tirolskem.

INOMOST 31. Danes po noči se je v Albeinskem okraju zopet utrgal oblak. Naliv je povzročil ogromno škodo.

Vaje francoske mornarice.

PARIZ 31. Vojni minister Etienne se je sinoči podal v Marsiljo, da prisostvuje z ministrom mornarice Thomsonom sklepnim vajam flote.

Pogreb princa Murata.

PARIZ 31. Danes predpoludne se je ob mnogoštevilni udeležbi vršil v cerkvi sv. Petra v Chaillotu pogreb princa Evgena Murata. Cesarico Evgenijo je zastopal princ Joahim Murat.

Krečansko vprašanje.

PARIZ 31. »Agence Havas« poroča iz Londona: Poročila iz Kaneje pravijo, da je odgovor velevladi napravil pri tukajšnjih poslancih ugoden utis.

Potres v San Francisku in zavarovalne družbe.

LONDON 31. »Daily Telegraph« poroča iz New-Yorka: Neko uradno poročilo dokazuje, da so zavarovalne družbe vsled potresa v San Francisku izgubile 864 milijonov frankov. Večino te svote so plačale evropske družbe. Največ so izgubile angleške družbe. Izmed posamičnih zavarovalnih družb je največ plačala ameriška družba »Connecticut«, namreč 30 milijonov frankov. Več ameriških družb je vsled katastrofe v San Francisku propalo.

Markiz Montebello obsojen.

PARIZ 31. Markiz Montebello, ki je napal poslance Larginer-ja, je bil obsojen v 14 dnevno ječo in v globo 500 frankov.

Sestanek španskega kralja in nemškega cesarja.

MADRID 31. »Impercial« hoče vedeti, da obišče nemški cesar koncem septembra kralja Alfonza. Uradni krogi izjavljajo, da ne vedo o tem ničesar.

Cesar Viljem.

SVINEMUENDE 31. Cesar Viljem se je na parniku »Hamburg«, ki sta ga spremljali ladiji »Leipzig« in »Sleipner« ob 9. uri in pol predpoludne ob pozdravu trdnjavskih topov povrnil s svojega potovanja. Mnogoštevilno zbrano občinstvo je cesarja viharno pozdravljalo.

Nezgodna pri gradnji tunela.

INOMOST 31. Pri gradnji tunela elektrarne v Andelsbachu je eksplodiral plin, vsled česar je bilo ranjenih 16 delavcev, med temi dva težko.

Iz južne Afrike.

KAPSTADT 31. Brezposleni delavci so hoteli minoli terek napasti parlament. Organiziralo se je 20.000 evropskih brezposlenih delavcev, da bi se polastili opuščenih zemljišč.

KAPSTADT 31. Neki mladi Nемеc, ki je došel semkaj iz nemške južno-zapadne Afrike, je pripovedoval, da so nemške čete brez usmiljenja pobijale črne ženske, ki niso hotele izdati skrivališč Marengov.

R u s i j a.

PETROGRAD 31. (Petr. brz. agent.). Državno pravdnitvo je začelo sodno postopanje proti bivšim članom dume, ki so v Viborgu podpisali proglas na prebivalstvo.

PETROGRAD 31. (Petrogr. brz. agent.) Pehotna divizija, ki je bila nedavno odpisana v Petrograd, se je vrnila v Krasnoje Selo.

JEKATERINOSLAV 31. (Petrogr. brz. agent.) V 15 premogovnikih je pričelo štrajkati 6000 delavcev. Generalni guverner se je podal v štrajkovski okraj. Tudi čete so bile odposlane tjakaj. Vzroki štrajka so gospodarske narave.

(Dalje na četrti strani)

Tujci v hotelu »BALKAN«.

Na novo so došli:

Pic, profesor, PRAGA; Brdečka, učit., STRAS-NITZ; Kortello, zaseb., BERL; Stepan, inženir, PRAGA; Triulzi, uradnik, DUNAJ; Biori, posestnik ŠIBENIK; Moissi, trgovec, SEŽANA; Fluss, trgov., TRST; Mrazek, trgov., PARAUVICE; Klop, urad., DUNAJ; Trevn, trgovec, DUNAJ; Holub, sekretar, PRAGA; Sattler, potov., GRADEC; Schönwald, potov., DUNAJ; Schorn, učitelj, PRAGA; Petlik, potov., DUNAJ; Stanger, odvetnik, VOLOVSKO; Bassani, zasebnik, DUNAJ.

Društvo »Narodni dom« v Črstu razpisuje službo

društvenega uradnika

Plača po dogovoru.

Ponudbe naj se pošiljajo na društveni odbor v Trstu, ulica Geppa št. 21. do 15. avgusta t. l.

Posojila

za častnike, uradnike, penzioniste in privatnike, ki se zamorejo amortizirati tudi v 18 letih s poroštvom ali brez poroštva. — Hipoteke na prvem mestu. Agencija, Via Nuova 11, II. n. od 10.—1. in od 4.—7. ure.

Ne čitaj samo, ampak, prepričaj se, da nihče ne more tekmovati z narodno zalogo olja

IVAN MILLONIG

TRST, Piazza Barriera št. 3, TRST
FILIJALKA
Campo S. Giacomo št. 16.

Prodaja in razpošiljanje na debelo in na drobno.

☛ Ceniki na razpolago. ☚

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Velika množina perila

po cenl, da se ni bati tekmovanja.

Kotonina surova za srajce po nvč.	14 in več
Chiffon	16 "
Madapolam	18 "
Nazoviplatno	16 "
Kotonina surova za rjuhe	40 "
" bela	18 "

VELIKA IZBERA
perkalov, batist, zephir, horgetov itd.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIZZA ROSARIO (Solske poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.
KATALOGI BREZPLAČNO.

= KAVARNA BALKAN =

je opremljena na novo

Dva biljarđa za karambol, eden (nov, krasen) na keglje!

Nova elegantna, ločena igralna soba!

Zvečer pri mizah na trotoarju se sedi najprijetneje.

Za obilen obisk se priporočata

Počkaj & Kögl.

